

Utbildningsinspektion i Hallenskolan, förskoleklass och grundskola årskurserna 1–6

Innehåll

Inledning	1
Underlag	1
Beskrivning av skolan.....	2
Sammanfattande bedömning.....	2
Bedömning av resultaten.....	3
Bedömning av genomförandet.....	3
Bedömning av förutsättningarna	6

Inledning

Skolverket har granskat verksamheten i och besökt Hallenskolan den 3 oktober 2006. I slutet av denna rapport framgår vilka som varit ansvariga för utbildningsinspektionen.

Inspektionen avser att visa hur verksamheten genomförs samt dess förutsättningar och resultat. Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övriga författningar för det offentliga skolväsendet. Information om inspektionen finns i separata material och på Skolverkets webbplats ([www.skolverket.se/ Inspektion](http://www.skolverket.se/Inspektion)).

Kommunen har ansvar för att de brister inspektörerna lyfter fram i den sammanfattande bedömningen åtgärdas. Åtgärderna skall redovisas till Skolverket inom tre månader vilket framgår av Skolverkets beslut. Skolverket följer också upp effekterna av inspektionen vid kommande inspektionstillfälle.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna.

Underlag

Underlaget för inspektörernas bedömning är dels dokument från Mölndals kommun och Hallenskolan, dels den information som samlats in under besöket. Rapporten grundas även på annan information om kommunen och skolan från exempelvis Skolverkets nationella uppföljningssystem.

I Hallenskolan intervjuades rektor, lärare, förskollärare, elever biblioteksansvarig samt föräldrar med barn i olika årskurser. Inspektörerna besökte lektioner i samtliga årskurser. Även andra iakttagelser i skolmiljön och studier av dokument som finns på skolan utgör underlag för kvalitetsbedömningen.

Rektor har tagit del av och givits möjlighet att lämna synpunkter på sakuppgifter i rapporten.

Beskrivning av skolan

Hallenskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	103
Förskoleklass	31
Grundskola	214

Hallenskolan är belägen i ett småhusområde i västra delen av Kålleröd i Möln-
dals kommun, med närhet till egen skolskog och badsjö. Skolans verksamhet
innehåller förskoleklass, grundskola 1–6 samt skolbarnsomsorg, totalt ca 200
barn. Skolan är byggd 1971 i ett plan med undervisningslokaler i två flyglar vilka
binds samman med lokaler för administration, slöjd, matsal samt bibliotek. Hal-
lenskolan deltar i försöksverksamhet utan timplan.

I Hallenskolan är personalen indelade i två arbetslag, det röda och det blå. Ar-
betslagen förfogar över varsin flygel för undervisning av sina elever. Förskole-
klassens verksamhet är inte åldersblandad men på schemat har man samver-
kanspass med årskurserna 1–2 då man arbetar i teman. I övrigt är undervisning-
en åldersblandad med klasser med elever i årskurserna 1–2, 3–4 respektive 5–6.
Undervisningen i 5–6 röd är emellertid inte åldersblandad av utrymmesskäl. Det
finns också en årskurs 1 om 12 elever som inte heller är åldersblandad.

Sammanfattande bedömning

Bedömningarna av kvaliteten i utbildningen vid Hallenskolan och av hur väl
verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån skollagen, läroplanen och övri-
ga skolförfattningar.

Inspektörerna bedömer att de allra flesta elever vid Hallenskolan trivs och upp-
lever skolan som trygg. Skolan organiseras till största delen i åldersblandade
klasser och inspektörerna möter vid besök i klasserna såväl lärarstyrd klassun-
dervisning som gruppundervisning i projektform. Skolan ger genom undervis-
ning, arbetssätt och arbetsformer eleverna möjlighet att utveckla de kunskaper
och färdigheter som uttrycks i läroplan och kursplaner. Eleverna ges också möj-
lighet att utveckla normer och värden som ligger i linje med de som skolan skall
främja.

Inspektörerna bedömer att rektor är väl förtrogen med den dagliga verksamhe-
ten och att han utöver ett tydligt pedagogiskt ledarskap.

Inspektörerna bedömer att nedan angivna brister snarast måste åtgärdas.

- Individuella utvecklingsplaner har inte upprättats för samtliga elever (7 kap.
2 § grundskoleförordningen).
- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte förordningens krav (3 § förord-
ningen om kvalitetsredovisning m.m.).
- Skolan tillhandahåller inte elevens val (2 kap. 19–20 §§ grundskoleförord-
ningen).

Inspektörerna bedömer att det finns behov av förbättringsinsatser på skolan
inom följande områden.

- Skolan bör analysera elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen och resul-
taten på de nationella ämnesproven så att skolan med analysen som grund

kan utveckla sin verksamhet så att elevernas möjlighet att nå målen förbättras.

- Skolan bör arbeta för att eleverna skall få större kännedom om de nationella målen.

Bedömning av resultaten

Inspektörerna har granskat hur väl skolans elever utvecklar kunskaper, normer och värden enligt de nationella målen för lärandet särskilt angivna i skollagen, läroplanen, de nationella kursplanerna och programmålen.

Skolan har för inspektörerna inte presenterat någon sammanställning över elevernas kunskapsresultat för samtliga ämnen. Enligt intervjuade lärare menar de ändå att de flesta eleverna når målen för årskurs 5 i alla ämnen.

Eleverna i årskurs fem genomför de nationella proven. Elevernas resultat för de senaste åren blev enligt nedanstående tabell.

Tabell 1. Resultat nationella ämnesprov i årskurs 5 åren 2005 och 2006. Andel elever, i procent, med godkända resultat.

Hallenskolan	2005	2006
Engelska	95	93
Matematik	97	81
Svenska	95	91

Uppgifterna i tabellen är hämtade ur skolans kvalitetsredovisningar. Statistiken visar att resultaten för 2006 var lägre än 2005. I matematik är det 19 procent av eleverna som inte blivit godkända. Någon analys av orsakerna till de sämre resultaten görs dock inte i kvalitetsredovisningen. Inspektörerna bedömer att skolan bör analysera elevernas kunskapsresultat i samtliga ämnen och resultaten på de nationella ämnesproven så att skolan med analysen som grund kan utveckla sin verksamhet så att möjligheterna för eleverna att nå målen förbättras.

Eleverna på Hallenskolan uppger att de känner sig trygga i sin miljö. Dock kan både elever och föräldrar berätta att barn har utsatts för kränkande behandling, men när detta har hänt menar eleverna att skolan agerat direkt.

Bedömning av genomförandet

Inspektörerna har granskat arbetet med arbetsmiljön, föräldrarnas och elevernas delaktighet, innehåll, organisation och arbetssätt i undervisningen, individanpassning och stöd, utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning, kvalitetssäkring och förbättringsarbete, skolledning och intern kommunikation. Nationella riktlinjer för arbetet finns i skollagen, läroplanen och i andra författningar för respektive skolform.

I Hallenskolan får eleverna träning i representativa demokratiska beslutsformer via klassråd och elevråd. Enligt eleverna har alla klasser haft klassråd en gång detta läsår. Klassråden får eleverna förbereda genom att skriva önskemål på lappar och sedan diskuteras i klassen vilka frågor man skall låta gå vidare till elevrådet.

Elevrådet träffas en gång per månad och då är alltid rektor samt en lärare med. Varför läraren är med vet dock barnen inte. Elevrådet diskuterar i huvudsak regler för utemiljön, bland annat regler för snöbollskastning och vilken utrust-

ning som behöver köpas in till skolgården. Elevrådet har också administrerat "Önskeveckan" vilken är en vecka där barnen genom omröstning bestämmer vad som skall serveras i matsalen.

Enligt författningarna skall eleverna tränas i sin förmåga att utöva inflytande och ta ett successivt ökat ansvar för sina studier. En förutsättning för detta är att de har kännedom om målen för utbildningen. I intervjuer med personal och elever framgår det att eleverna på Hallenskolan endast har vaga uppfattningar om innehåll och mål i de olika kursplanerna, vilket gör det svårt för dem att tillsammans med läraren diskutera vad och hur man skall lära sig och därmed kunna ta ansvar för måluppfyllelsen i sin utbildning. Inspektörerna bedömer att skolan bör arbeta för att eleverna skall få större kännedom om de nationella målen.

Enligt lärarna är det också svårt för barn i de lägre åldrarna att ta ansvar för sitt skolarbete då de inte vet vad de måste lära sig. Personalen upplever att det gärna blir en konflikt mellan vad eleverna måste lära sig och vad de helst vill göra. Lärarna uttrycker dock ambitioner om att tillgodose barnens olika lärstilar, bland annat genom att använda olika redovisningssätt vid temaarbeten.

Skolan har en likabehandlingsplan vilken är upprättad i linje med Skolverkets allmänna råd. Likabehandlingsplanen utvärderas och revideras inför varje nytt läsår. Skolverket vill här påpeka att det från den 15 oktober 2006 trädde nya bestämmelser i kraft som innebär att likabehandlingsplanen skall upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen och eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande skall anpassas efter deras ålder och mognad.

Dokumentation av elevernas kunskapsutveckling är ett viktigt redskap för att kunna följa elevernas kunskapsutveckling och för att kunna bedöma när stödinsatser behöver sättas in. Dokumentationen är också en viktig förutsättning för den information som skall ges under utvecklingssamtalet. Från och med den 1 juli 2006 ställs krav på upprättande av en individuell utvecklingsplan för varje enskild elev vid utvecklingssamtalet. Planen skall vara ett framåtsyftande måldokument där viktiga utvecklingsområden lyfts fram.

På Hallenskolan har alla barn en individuell utvecklingsplan vilken förvaras i respektive klassrum i en mapp tillsammans med kursplaner och protokoll från utvecklingssamtalen. Emellertid är ifyllnadsgraden i de olika IUP väldigt olika, från inget ifyllt alls till mycket ifyllt. Enligt rektor beror detta på att man inför höstterminen 2005 reviderade kursplaner och IUP varefter några pedagoger förde över de gamla målen till den nya IUP och några pedagoger har kvar de gamla som dokumentation. Därtill har man fått inflyttade elever vilka inte har använt skolans IUP tidigare. Inspektörerna vill framhålla vikten av att skolan intensifierar sitt arbete med att upprätta dessa planer för varje elev. Inspektörerna bedömer att samtliga elever inte har en IUP vid inspektörernas besök.

"Eget arbete" är vanligt förekommande i Hallenskolan. För att hålla reda på vad eleverna gör använder man sig av ett krysschema där elever efter ett visst antal minuter får sätta ett kryss i rutan för det ämne man ägnat sig åt.

Hallenskolan har valt att satsa en större del av sina stödresurser på de yngre barnen. Skolan har tre halvtidstjänster för stöd. En av dessa tjänster fokuserar på läsinlärning i årskurserna 1 och 2, en tjänst har ansvar för stöd för barnen i årskurserna 3-6 i en grupp som kallas för oasen medan den sista halvtidstjänst-

ten innehålls av en speciallärare som bland annat gör fonolek med eleverna i årskurs 1.

För att upptäcka barn i behov av stöd använder lärarna sig av sin erfarenhet och stämmer av med skolans speciallärare. I vissa läromedel finns diagnoser vilka eleverna gör efter avslutat kapitel. Dessa tjänar också som indikation på om eleven behöver stöd i sitt lärande.

Varje vecka gör eleverna tillsammans med sina lärare en planering där 270 minuter avsätts för "eget arbete" vilket utgår från vad eleverna behöver träna extra på. Lärarna upplever emellertid att resurserna för att ge stöd är för små i förhållande till barnens behov. Även rektorn anser att resurserna är små men att skolan ändå kan ge barnen det stöd de behöver. Rektorn ser istället en fara i att det kan ske på övriga elevers bekostnad.

Enligt lärarna mäts elevernas kunskaper i ämnen på flera sätt. Man använder sig bland annat av tankekartor vilka fylls i av eleverna både enskilt och i grupp. Vidare kommunicerar man mycket med eleverna runt deras IUP. Detta upplever man dock svårt att få tid till för alla elever och alla ämnen. Lärarna uppger också att man sällan diskuterar målen för lärandet, vare sig inom skolan eller med kollegor på andra skolor. Vid gemensamma temaarbeten för man dock diskussioner om vilka kunskaper eleverna förväntas tillskansa sig.

Enligt lärarna når de flesta eleverna målen för årskurs 5. För de elever som inte har nått ända fram skrivs åtgärdsprogram. Detta arbete har dock sin tyngdpunkt runt ämnena svenska, matematik och engelska. Skolan har emellertid inte sammanställt och analyserat elevernas kunskapsresultat. En sådan analys är ett viktigt instrument för att prioritera resurser för den ordinarie undervisningen och eventuella stödinsatser i syfte att nå en högre grad av måluppfyllelse. Inspektörerna bedömer sammantaget att de elever som behöver stöd får det.

Hallenskolans följer Mölndal kommuns mall för kvalitetsredovisning. Skolans kvalitetsredovisning är en del av skolans verksamhetsberättelse och en utvärdering av skolans utvecklingsplan.

Förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m m stadgar att kvalitetsredovisningen skall utarbetas under medverkan av lärare, övrig personal och elever. I samtal med såväl rektor som med personal framgår det att kvalitetsredovisningen är skriven av rektor och att personalen har haft möjlighet att lämna synpunkter på den. Vidare upplever man att kvalitetsredovisningen endast i begränsad utsträckning bidrar till utveckling av verksamheten. Som tidigare nämnts innehåller den inte heller en analys av skolans kunskapsresultat. Inspektörerna bedömer sammantaget att skolans kvalitetsredovisning inte lever upp till förordningens krav.

Hallenskolans rektor är utbildad fritidspedagog och har under flera år arbetat med barn i behov av särskilt stöd. I samband med detta gick han över till att vara chef och arbetsledare. Tjänsten som rektor för Hallenskolans har han innehaft sedan 2002. För närvarande genomgår rektor den statliga rektorsutbildningen och förväntas vara klar med den under hösten 2007.

Rektor är känd av alla på skolan och han är väl förtrogen med den dagliga verksamheten. Enligt personalen är rektor mycket drivande för skolans pedagogiska utveckling. Han genomför regelbundna lektionsbesök, diskuterar pedagogisk utveckling med personalen i medarbetarsamtalen och han har också i kalendarier planerat in tid för pedagogiska diskussioner. Inspektörerna bedömer att rek-

tor är väl förtrogen med den dagliga verksamheten och att han utöver ett tydligt pedagogiskt ledarskap.

Bedömning av förutsättningarna

Skolverket tar i inspektionen upp följande förutsättningar för utbildningen; tillgång till den utbildning som skall erbjudas, information om utbildningen, personalens kompetens samt tillgång till läromedel, pedagogiska material och utrustning. Nationella bestämmelser finns bl.a. i skollagen.

Hallenskolan deltar i projektet utan timplan men enligt både ledning och personal syns inga egentliga effekter av detta i undervisningen.

I Hallenskolan har sex elever för närvarande modersmålsundervisning. Eleverna erbjuds studiehundledning på modersmålet efter samråd med modersmåls lärare, klasslärare och förälder. Ingen elev har svenska som andraspråk.

Enligt grundskoleförordningen skall eleverna erbjudas ett allsidigt urval av ämnen inom ramen för elevens val och undervisningen skall syfta till att fördjupa och bredda elevernas kunskaper i ett eller flera ämnen. Vid Hallenskolan planerar eleverna sina mål veckovis. Bland annat ingår "eget arbete" (EA) som en betydande del av planeringen. Elevens val har bakats ihop med eget arbete och har alltså ingen egen status som ämne med effekten att bara de elever som hinner igenom sin veckoplanering också har möjlighet att få göra ett egentligt elevens val. Inspektörerna bedömer att detta sätt att organisera elevens val strider mot författningarna.

Personalomsättningen har på senare år varit förhållandevis stor, bland annat beroende på ekonomi, föräldraledighet och friårsvikariat. Vid Hallenskolan är idag 25 lärare anställda av vilka 3 saknar formell kompetens. Lärartätheten är 7,7 lärare per 100 elever att jämföra med snittet för riket som är 8,0.

Skolans pedagoger är indelade i lärgrupper med fem personer i varje. I denna konstellation diskuterar man de vardagsproblem man ställs inför och är varandras handledare.

Varje pedagog har en liten summa pengar att förfoga över för sin egen kompetensutveckling och för varje termin sätts 24 timmar av för detta ändamål. Därtill erbjuder Mölndals kommun all pedagogisk personal ett fortbildningsprogram inför varje läsår med inriktning mot av kommunen prioriterade mål.

Inspektörerna bedömer att tillgången av läromedel, pedagogisk materiel och andra hjälpmedel möjliggör för eleverna att få en tidsenlig utbildning och att nå de nationella målen. Lokalerna är i huvudsak av god kvalitet.

Datum	Ort
2007-05-09	Göteborg

Sven-Olof Lundin

Kjell Ahlgren